

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2523

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *betalingen aan krijgsheren, drugsbaronnen en de Taliban in Afghanistan* (ingezonden 1 mei 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) en de minister van Defensie (ontvangen 10 juni 2013).

Vraag 1

Kent u het bericht «With bags of cash, C.I.A. seeks influence in Afghanistan»?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2 en 3

Kunt u bevestigen dat de CIA in Afghanistan tot op heden tientallen miljoenen dollars (deels) contant aan het kantoor van de Afghaanse president Karzai heeft betaald? Indien nee, wat zijn dan de feiten?

Kunt u eveneens bevestigen dat er geen kritisch toezicht op de besteding van dit geld is geweest en dat een groot deel ervan terecht is gekomen bij krijgsheren, van wie velen banden hebben met drugsbaronnen en de Taliban? Indien neen, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 2 en 3

De regering heeft geen informatie dat dergelijke betalingen zijn gedaan en kan daarom evenmin bevestigen dat er geen kritisch toezicht op de besteding van dergelijke betalingen zou hebben plaatsgevonden.

Vraag 4

Kunt u een indicatie geven van de omvang van het geld van NAVO-landen dat sinds de Amerikaanse invasie van Afghanistan in 2001 direct dan wel indirect terecht is gekomen bij krijgsheren, drugsbaronnen dan wel de Taliban? Indien neen, waarom niet?

¹ With bags of cash, C.I.A. seeks influence in Afghanistan, http://www.nytimes.com/2013/04/29/world/asia/cia-delivers-cash-to-afghan-leaders-office.html?hp&_r=1&pagewanted=all, 29 april 2013

Antwoord 4

De middelen die NAVO-landen sinds 2001 hebben besteed in Afghanistan zijn omvangrijk. De regering heeft geen inzage in het totale bedrag. Het is niet uit te sluiten dat een deel terecht is gekomen bij informele machthebbers en opstandelingen.

Vraag 5

Deelt u de in het artikel geuite opvatting dat de operaties van de CIA het werk van andere Amerikaanse overheidsdiensten om criminele netwerken in Afghanistan op te rollen, dwarsbomen? Indien neen, waarom niet?

Antwoord 5

Het is niet aan de Nederlandse regering om de afstemming tussen overheidsinstellingen van een NAVO partner te beoordelen.

Vraag 6

Kunt u uitsluiten dat Nederlands geld, bijvoorbeeld geld dat aan beveiligingskosten voor Nederlandse projecten is uitgegeven², direct of indirect terecht is gekomen bij Afghaanse krijgsheren, drugsbaronnen dan wel de Taliban? Kunt u uw antwoord toelichten en aangeven om wat voor bedrag het hier, bij benadering gaat?

Antwoord 6

Bij de besteding van Nederlands ontwikkelingsgeld worden zorgvuldige procedures gevolgd en worden preventieve maatregelen genomen en controles toegepast die ervoor moeten zorgen dat het geld terecht komt bij die partners waarvoor het bestemd was. Het valt niet volledig uit te sluiten dat Nederlands geld uiteindelijk terecht is gekomen bij informele machthebbers en opstandelingen. Zie ook het antwoord op vraag 8.

Vraag 7

Heeft Nederland beveiligingskosten ook contant betaald?

Antwoord 7

Zoals reeds eerder aan uw Kamer gemeld hanteert de Nederlandse regering het beleid dat beveiliging van ontwikkelingsprojecten in algemene zin de verantwoordelijkheid is van de Afghaanse politie en waar relevant, het Afghaanse leger. Ook hanteert de Nederlandse regering het beleid dat geen «beschermingsgelden» worden betaald aan militieiders³. Indien vanwege een specifieke veiligheidssituatie extra beveiliging nodig is, kan een door de Afghaanse overheid goedgekeurd bedrijf ingehuurd worden. Zo heeft het Duitse GTZ (thans GIZ), die namens Nederland de uitvoering van het bouwproject «verharding van de weg van Tarin Kowt naar Chora» coördineerde, in overleg met en met instemming van het Afghaanse provinciaal bestuur, «Afghan Security Guards» ingehuurd en contact betaald.

Vraag 8

Welke maatregelen zijn genomen opdat de financiële bijdragen van Nederland aan Afghanistan niet bij Afghaanse krijgsheren, drugsbaronnen dan wel de Taliban terecht zijn gekomen, en hoe is gecontroleerd dat dit ook daadwerkelijk niet is gebeurd? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 8

Nederlandse hulp gelden worden grotendeels uitgegeven via fondsen die worden beheerd door internationale instellingen of via non-gouvernementele organisaties. Voordat financiële middelen aan een organisatie of overheidsinstelling ter beschikking worden gesteld, wordt een risicoanalyse van de desbetreffende organisatie gemaakt. Indien nodig worden aanvullende maatregelen ter controle genomen. Op deze wijze wordt de kans op misbruik van Nederlandse hulp gelden zoveel mogelijk beperkt. Bij vermoedens van

² Aanhangsel Handelingen 630, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20092010-630.html>, 11 november 2009

³ nr. 1122 en 1541 aanhangsel van de handelingen, vergaderjaar 2009–2010 d.d. 4 januari 2010 en 9 februari 2010

fraude worden betalingen direct stopgezet en wordt nader onderzoek uitgevoerd om onrechtmatige besteding terug te vorderen.